

hundi shirkii addunyaatti. Dhugumati, namni duâ€™e hojiin isaa addaan cite jira. **Nama birmannaa fi haajaa isarraa barbaade ykn akka Rabbiin biratti jaarsummaa isaaf taâ€™u isa kadhate fayyaduu dhiisitii ofuyyu fayyadu ykn miidhaa ofirraa deebisu hin dandaâ€™u.** Kuni Rabbiin biratti nama jaarsummaa taâ€™u fi jaarsummaan kan godhamuuf wallaalu irraa kan maddeedha.â€• Madaarija saaliikiin 1/346)

Kuni beekkamu qaba: namni Rabbiin ala wanta biraa duâ€™aayin ykn maganfannaan itti qajeele inni kaafira, kan itti qajeelee dhimmoota ni qindeessa, dhiibbaa fida, uumuu ni dandaâ€™a jedhee osoo amanuu baateyyu. (Namni wanta Rabbiin malee eenyullee hojjachuu hin dandeenye argachuuf ykn ofirraa deebisuuf Rabbiin ala wanta biraa kadhate ykn eeggumsaa fi gargaarsa irraa barbaade, kaafira taâ€™a. Fakkeenyaaf, nama duâ€™e kadhachuun, sanama, muka, jinnii fi kkf kadhachuun kaafira nama taasisa. Sababni isaas, kuni shirkii guddaa amantii keessaa nama baasudha.)

Akkaataa Rabbiin ala wanta nama hin fayyannee fi miidhaa hin deebisne kadhachuun shirkii fi wanta iimaana diigu itti taâ€™uâ€•Kutaa 1

5- Rabbiin ala wanta biraa nama hin fayyannee fi miidhaa hin deebisne kadhachuun ykn eeggumsaa, birmannaa fi gargaarsa irraa barbaadun wantoota iimaana diigan keessaa taâ€™uun karaa baayâ€™een ilaallamu dandaâ€™a:

A)-Akkuma beekkamu Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa Ilaah (Gabbaramaa) haqaati. Hiikni â€œLaa ilaah illallah (Rabbiin malee haqaan gabbaramaan hin jiru)â€• jedhu â€œInni gosoota ibaadaa hunda haqa kan godhatuudha. (Ibaadan hundi Isa qofaaf taâ€™a.)â€• jechuudha. Duâ€™aayin ibaadaa gurguddoo keessaa tokko. Rabbiin oltaâ€™aan duâ€™aayi ibaada jechuun waame.

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

â€œGooftaan keessan ni jedhe, â€œNa kadhaa isinifan awwaadhaa. Dhugumatti, isaan Ana gabbaruu irraa boonan, salphattoota taâ€™anii Jahannam seenuf jiru.â€• Suuratu Ghaafir 40:60

Nuâ€™maan ibn Bashiir (radiyallahu anhu) akkana jedha: Ergamaan Rabbii sallallahu aleyh wassallam osoo minbara irratti akkana jedhanu dhagayee: â€œDhugumatti duâ€™aayin ibaadaadha.â€• Ergasii aayah armaan olii dubbise. (Ahmad 3/267, Abu Daawud 1479, Tirmizii 3372)

Rabbii tokkicha kadhachuun iimaanaa fi tawhiida. Isaan ala wanta biraa duâ€™aayin itti qajeelun kufriidha. Namni Rabbiin ala [wanta isa hin fayyannee fi hin miine irraa] birmanna barbaade Rabbiin waliin gabbaramaa godhate. Haala nama shirkii hojjate ilaalchisee ni jedha:

﴿وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً
مِّنْهُ نَبِيَ مَا كَانَ يَدْعُوَ إِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْدَادًا لِّیُضِلَّ عَنْ
سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ﴾

â€Yommuu nama rakkinni tuqu, gara Isaatti deebiâ€™uun Gooftaa isaa kadhata. Ergasii yommuu qananii Isa irraa kennuuf, wanta duraan itti kadhataa ture dagatee karaa Isaa irraa jallisuuf Rabbiif qixxaattota taasisa. â€Kufrii keetitti xiqqoma fayyadami. Dhugumatti ati warra ibiddaa irraayyi.â€• jedhiin.â€• Suuratu Az-Zumar 39:8

Duâ€™aayin ibaadaa erga taâ€™mee Rabbiif malee wanta biraatti qajeelchuun hin hayyamamu. Namni wanta Rabbiif malee homaafu hin taane kan biraatiif mirkaneesse, inni kaafira. Akkuma kutaa darbe keessatti jenne, *daangaan shirkii guddaa: ibaadaa irraa gosa tokko Rabbiin ala wanta biraatiif gochuudha.*

Sheykh Muhammad bin Abdulwahhaab akkana jedha: â€Gosoota ibaadaa keessaa tokko duâ€™aayidha. Muâ€™mintoanni (warri amanan) halkanii guyyaa rakkoo fi toltuu keessatti Rabbi tokkicha kadhatu. Kuni gosoota ibaadaa keessaa tokko taâ€™mu eenyullee hin shakku. Rabbiin rahmata siif haa godhuutii, yeroo amma rakkoo fi toltuu keessatti Rabbiin ala wanta biraa waammachu namoota keessatti umame mee itti yaadi. Namoota kanniin keessaa nama tokko rakkoon galaana ykn lafa keessatti isa qunnamu. Ergasii, akka isa baraaruuf Abdulqaadir ykn Shamsaani ykn nabiyyi ykn waliyyi irraa birmannaa barbaada. Jaahila (wallaalaa) kanaan akkana jedhama: *ilaah jechuun gabbaramaa taâ€™muu yoo beekte, duâ€™aayin ibaadaa irraa taâ€™muu yoo beekte, Rabbii Jiraataa Of dandaâ€™aa wantoota hundaa dhaabe, mararfataa, waa hundaa irratti dandaâ€™aa taâ€™e kadhachuu dhiistee akkamitti makhluuqa duâ€™aa kadhataa?*â€• (Ad-Duraru As-Sinyatu 2/54)

Kitaaba At-Tawdiihu an tawhiidil Khallaaqi (fuula 129)â€• jedhu keessatti akkana jechuun dhufe: â€Wanta Rabbiin malee eenyullee dandeetti irratti hin qabne keessatti namni Rabbiin ala wanta biraa kadhate, ibaadaa Isa qofaaf taâ€™mu keessatti, uumamtoota Isaa irraa Rabbiif fakkaataa godhee jira. Kuni akka wali galtee ummataati kufriidha. Sababni isaas, ibaadani Rabbi oltaâ€™aa qofaaf mala (taâ€™ma). Inni gabbaramaa qalbiin Isa abdattuu fi yeroo rakkoo gara Isaatti dheessuun gabbartuudha. Isaan ala wanti jiru hundi Isaaf gadi jedhaa fi injifatamaadha. Kanaafu, akkamitti wanti kuni gabbaramaa waa irraa kajeelan, sodaatanii fi kadhatan taâ€™mu dandaâ€™aa?â€•

Shekh Abdurahmaan ibn Hasan namoota duâ€™man kadhachuun shirkii taâ€™mu akkana jechuun ibsa: â€*Namoota duâ€™manii fi namoota faqoo karaa kaminu wal qunnamu hin dandeenye irraa gargaarsa kadhachuun shirkii guddaa Rabbiin hin araaramneedha.* Gargaarsa kadhachuun ibaadaa waan taâ€™meef. Ibaadaa irraa homaayyu Rabbiin ala wanta biraatiif gochuun hin hayyamamu. Gargaarsa barbaadu irraa wanti argamu: irratti hirkachuudha. Irratti hirkachuun hiika tawakkulaa Gabbaramaa qofaaf taâ€™muudha.â€• (Ad-Duraru As-Siniyatu 9/152)

â€œ*Namni gosoota ibaadaa irraa wanta tokko Rabbiin ala kan biraatiif godhe, wanta biraa kana gabbaree fi gabbaramaa godhatee jira.* Haqa Isa qofaaf taâ€™TMe keessatti Rabbiin waliin shariika godhee jira. Osoo hojii isaa kana â€œgabbbarri, ibaadaa fi shirkiiâ€• jedhee moggaasu irraa dheesseyyu. Akkuma nama sammu qabu hunda biratti beekkamu, dhugaan wantootaa maqaalee isaanii jijjiruun hin jijjiramu. *Shirkiin kan dhoowwameef mataan isaa fokkuu waan taâ€™TMee fi Gooftaa arrabsu, kabaja Isaa hanqisuu fi uumamtootatti Isa fakkeessa waan of keessatti qabateefi.* Wantoonni badaa kunniin maqaalee isaanii jijjiruun itti fufanii jiru. Maqaalee kanniin keessaa tawassula, jaarsummaa (shafaâ€™TMaa), saalihoota ol guddisuu fi kkf jechuun moggaasu. Jaallate jibbee mushrikni mushrikaâ€™.â€• (Ad-Duraru As-Siniyatu 2/143-144)

[1]Taâ€™TMariifu Aammi bidinil Islaami-Ali Xanxaawi-fuula 76

â€œ*Nawaqidul Imaani al-qawliyah wal amalayah*â€• fuula 142-146 Abdulaziz bin Muhammad

Date Created

April 21, 2020

Author

admin